

Frustrerande Status quo

Jenny Wrangborg är poeten som sprang Sahara Marathon tillsammans med västahariska flyktingar och internationella löpare.

– För mig var det ett sätt att veta mer om konflikten. Det var en fantastisk upplevelse samtidigt som det var fruktansvärt. Fantastiskt för det här var folk som levte där så länge, de nya generationerna har aldrig sett sitt hemland men försätter att kämpa för att en dag kunna återvända. Det tyckte jag var väldigt inspirerande. Det är lätt att härifrån känna att det är hopplöst men det är en konstig inställning efter den veckan, för det är inte hopplöst för dom.

Fotografen Johan Persson och journalisten Anna Roxwall besökte både flyktingläger och den befriade delen av Västsahara i februari.

– Vi åkte dit som journalister och vårt primära mål var att se hur situationen var både för flyktingarna och för dem som inte bor på algerisk mark utan under Polisarios kontroll. Vi reste söderut till en ort som heter Miyek, vi träffade folk som bor i Västsahara och Polisarios soldater, berättar Johan.

Anna menar att det är svårt att beskriva detta journalistiskt.

– Där finns kämpaglöden, man ska återvända, det finns inga alternativ. Men handlingsutrymmet är väldigt begränsat. Och det är inte lätt att på riktigt beskriva hur hundratusen människor sitter fast i en öken och där ingenting händer och man vill ha krig och frågan är hur det ska gå till. Det är en väldigt märklig konflikt.

“Vi måste ändra bilden av Marocko som ett semesterparadis, vi måste prata mer om diktaturen som inte är synlig för turisterna.”

Julia Finér, ordförande för Emmaus Stockholm, utvisades nyligen ur Västsaharas huvudstad El Aaiun när hon skulle träffa människorättsförsvare och medborgarjournalister.

– Det är ekonomiska intressen som driver konflikten. Marockos kung anser att Sahara alltid kommer att vara marockanskt. Så det är upp till Sverige, till EU och världssamfundet att agera.

– I lägren är de förbannade och frågar varför skriver ni inte om detta, konflikten har pågått i fyrtio år, säger Johan. Det cyniska svaret är att det händer ingenting, det kastas inga stenar, det smäller inga bomber, det skjuts inga skott. Där ligger både sveket och faran hos världssamfundet, att det ska behöva startas ett nytt krig. Hela världen brinner och vi behöver inte en ny konflikt i Nordafrika.

– Ingen tjänar på självständighet, inte Marocko, EU struntar i det, alla utom västaha-

Fotografen Johan Persson, journalisten David Isaksson och poeten Jenny Wrangborg på ett seminarium i Stockholm.

rierna tjänar på status quo. Och mediaintresset fortsätter vara lågt så länge inget händer.

– Men smäller det någonstans kommer det inte heller att vara till västahariernas fördel för då kan det utifrån ses som ytterligare muslimer som ställer till bråk, säger Anna. Den goodwill som västaharierna har genom att hålla sig till förhandlingsbordet skulle raderas. Det har ju förts en debatt om en radikalisering hos de unga men den har vi inte sett. De unga pratar mycket om krig men det västahariska samhället ser sig självt som fredligt.

– Radikaliseringen är en mediabil som håller på att byggas upp nu, om påstådda kontakter med jihadister, om korruption inom Polisario. Det drivs en ganska tydlig desinformationskampanj som vill klistra på islamism på Västsahara, menar David Isaksson från Blank Spot Project.

Mötets moderator Amie Bramme Sey frågade vad man kan göra för att engagera sig och uppmärksamma Västsahara.

– Kultur och sport har en roll att spela, anser Jenny. Maratonloppet lockade folk från hela världen, vanliga löpare som ville springa ett coolt lopp genom öknerna. När vi åkte därifrån visste alla mycket mer om

okupationen och blev ambassadörer för frågan. Nästa år hoppas jag att Emmaus skickar ner fler folk och mer kända kändisar. Att delta i loppet var ett bra sätt att komma in och bo hos en av familjerna, att bli insläppt i flyktinglägret och få veta mer om hur vardagen funkar där. Och vi måste våga åka till de ockuperade delarna. Det skapar ju uppmärksamhet när man blir utkastad...

– Frågan om att erkänna Västsahara är väldigt viktig diplomatiskt men även för dem som kämpar i Västsahara och i flyktinglägren är det viktigt att veta att vi bryr oss.

– Ja, säger Julia, riksdagsbeslutet 2012 om erkännande gav västaharierna hopp och många trodde att det var ett av de första ärenden som den nya regeringen skulle ta itu med. Alla blev förvånade att man talade om Palestina men inte om Västsahara. Nu har frågan låg prioritet och vad händer nu? Vi måste fortsätta att sätta press på regeringen.

– Och vi måste ändra bilden av Marocko som ett semesterparadis, vi måste prata mer om diktaturen som inte är synlig för turister. Dessutom kan man resa till Västsahara på semester istället eller semestra i flyktinglägren för att se och lära sig något nytt.

**Text: Kerstin Bjurman
Bild: Kristin Ivarsson**